

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Iudicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

78 Ex humilitate honores & magistratus etiam vltra delatos modestè
acceptare, & parcißimè delibare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

18. *Theodosius Junior* historias Græcas Latinasq; assidue euolebat, tam pertinaci in libris studio, ut eum diem militaribus aut ciuilibus occupati- onibus daret, noctem ijs seponeret. Quin & can- delabrum sibi strui affabrè curauit eo opificio, ut aleum sponte ad lychnum perueniret ac suppe- rret, ne vel interpellaretur lectio, vel ministri cum vigilante vigiles essent. O magnam in mini- stros humanitatem.

19. *Antiochus* cum urbem obsideret Hierosoly- nam, Iudæis ad maximum illud festum celebra- dum septē dies petentibus, non solum eos cōces- suerim etiam tauros auratis cornibus adorna- tos, magnamq; thymiamatū & aromatū vim vsq; ab ortis urbis cum pompa solenni deduci iussit, crediditq; illorum Sacerdotibus hostia, ipse in ca- stris redijt. Iudæi verò Regis benignitatem admi- ran, protinus à festo peracto in fidem illius sese dederunt. *Plut. in Apoph. Reg.*

SIGNVM LXXVIII.

EX HUMILITATE HONORES, DI- *Humiles*
gnitates, Magistratus etiam ultra delatos, esse.
modeste acceptare, & parcissi-
mè delibare.

O mores homines decet submitti, & ab arro- gantia fugere, scopulo virtutum: sed magis Magistratum, qui in alto est, & causas seu occa- siones superbiæ plures habet. Cogitet supra ho- mines se, sed hominem, esse, & mortē imminere, que ipsum cæteris hominibus æquabit: adhæc * *Seneca de Brevit. vitæ*
quidquid altè se sustulit, opportunum esse ad ca-
lam. * *Nulli fortuna minus bene, quam optima cap. 17.*
credi-

creditur: alia felicitate ad tuendam felicitatem
est opus.

Hinc i. cum *Canutus* Anglorum Rex obfideretur ab Adulatoribus, qui sortem eius accollebant, & dicebant, omnia ad nutum eius vultumq; conuerti: ille fœdam adulatione sic repressit. Spœtantibus ijs, sedem regiam in littore maris posuit, in ipso accessu eius & fluxu. Tum dixit: *Tu mare ditionis mea es, & terra, in qua sedeo, est mea; impero tibi, & denuntio, ne in terram meam ascendas, nec membra, nec vestem Domini tuum dore perfundas.* Ille dixerat, mare renorem habebat, veniebat, alluebat. Tum resiliens: *Esquit, quam ego omnibus imperito! Quin sciant, quos, qui terram incolunt, vanam & falsam esse potentiam: atq; vnum eo nomine dignum, quod imperium inhibet calo, terra, mari.*

Vide de
Virginio
Liu. lib. 3.
Xenoph.
lib. 6. de
imperio à se
recusato.

Vide de
ambit. &
fig. 33.

- Etiam magni & clari viri alij delatos honores & Magistratus, seu oblata Imperia respiciunt, aut diu saltem multumq; sese excusant.
2. *Gedeon* Israëlitarum imperium recusauit. *dic. 8.*
  3. *Ladislaus* Vngaria Rex, ad capessendum imperium multis precibus inuitatus, annuere noluit. *Bonsin. lib. 4.*
  4. *Ludouicus* Thuringia Landgrauus, Imp. creatus, hanc dignitatem recipere noluit, quod teras sese nescire diceret, rē Imperio per se fariam. *Fulg. lib. 4.*
  5. *Moyse* ab initio præfecturam populi recusabat. *Exod. 4.*
  6. *Saul* se occultauit, ne regnum acciperet. *Reg. 10. v. 2. 11. 22.* Rectè Cyprianus: Ideo humanum sit homo, quòd in nullo se potest auctori

ferre; cuius nec effugere dominium, nec vitare iudicium potest.

7. *Agessilaus* cum ex AEGYPTO in patriam cogitaret, in portu Menelai morbo lethali correptus est. Verum cum iam mortis hora instaret, suis sermo prohibuit, ne corporis sui imaginem, vel statuam erigerent, dicens: Si quod praclarum factus gessi, hoc erit monumentum mei; sin minus, ne omnes quidem statuæ illustrabunt mei memoriam. Vel, cum nationes Graeciae decreuissent, in clarissimis quibusq; ciuitatibus, honoris causa, ei statuas erigi, rescripsit illis: Mei nulla sit imago, neque picta, neque ficta, neq; vlllo alio artificio parata. O Philosophicum & verè generosum in bellatore pectus! ipso honesto contentus, ne pigeat eiusmodi adulationes, malens insculpi prudentum ac honorum pectoribus, quam in foro aereus, aureusue stare. Eximiam certè virtutem sponte suum sequitur decus, nec vlla est speciosior statua, quam honorifica bene actæ vitæ memoria. Thasij quoniam intelligebant Agessilaum de ipsis optimè meritum, templis ac diuinis honoribus illum dignati sunt: atque hac de re legationem ad illum miserunt. Is vbi legisset honores, quos legati ad illum detulerant, percontatus est, num illorum patria potestatem haberet ex hominibus faciendi Deos? quum illi respondisset, habere: *Agedum*, inquit, *primum vos ipsos Deos facite: id si praestiteritis, tum vobis credam, quod me quoq; Deum facere poteritis.*

8. *Alexander Macedo*, videns diuinos honores sibi tribui, vulneratus in bello, ait: Cur me Deum vocatis, qui me videtis sanguinolentum ac vulneratum sentite humanam imbecillitatem? *Plut.*

Plut. & Xenoph.

Vide de Modestia.

Aduersus inane gloriæ insuperabilem.

Contemnis oblatum honorem.

Abiecit adulationem.

Kk

9. Cy

9. *Cyrus*, cū mors instaret, filijque suprema praecepta daret, patrijs institutis se ita adhaerens affirmavit, ut natu maioribus, non fratribus solū, sed & ciuibus, cederet via, sede, atque sermone. Si filij eius hoc praeceptum fuissent secuti, neque delicijs & assentionibus corrumptos se praeuissent, diutius imperiū stetit. *Marian. de Instit. Regis.* Recte Sidonius: Altitudinem suam Principes humilitate sublimant.

10. *Augustus Caesar* populo Rom. Dictatore offerente, nudo pectore eam deprecatus est (*Suet.*) Idem Edicto vetuit, ne *Domini* diceretur. (*Oros. lib. 6. cap. 22.*) *Sueton. cap. 52. ait,* quo *Domini* appellationem ut maledictum & opprobrium semper exhorruisse. *Ioannes Molanus, lib. 3. de Canonicis c. 13.* putat primos Rom. Imperatores fuisse *Beneficos*, (*Luc. 22.*) & *Patres patriae*, quā *Domini*, & *Principes*: quōd grauius nomen pietatis quā potestatis.

11. *Tiberius Caesar* primis annis sui Imperij, plurimis & maximis honoribus, praeter paucos & modicos nō recepit, & aded optimi Principis & ab omni fastu alienissimi specimen dedit, nō solū (quod ait *Suet. c. 27.*) se *Domini* dicitur tuerit; sed (quod scripsit *Dio lib. 57.*) neq; templum sibi propriū exstrui, neq; se in vultu colli passus fuerit, Edicto etiam palam scilicet ne quis priuatus, neq; vrbs vllā statuā ipsi poneret iniussu suo, addideritq; se nunquā id contempsurū. Addit *Tac. 1. Ann.* ingestum à populo iuramentum *Patri patriae* ipsum repudiasse, verū in acta sua iurare, etiāsi Senatus id cen suisset, & dicitare solitum, cuncta mortalium esse incerta, quantoque plus aliquis adeptus foret, tanto magis

gis esse expositum ludibrio. Eadem & Suet. habet, c. 26. & 27. Baron. Anno Christi 16.

12. Numa Pompilius ad regnum à Rom. vocatus, diu restitit, non nisi post multas Pompilij patris, & Martij amici preces & admonitiones illud suscepit. Plut.

13. P. Annus Tacitus à Senatu Imperator dictus, inuitus ad Imperij habenas pertractus est, multum diuque reluctatus; nunc ætatem, iam prope modum decrepitam; nunc corporis infirmitatem excusare. Cui reclamatum est: Traianus iam senior Imperium cepit, Adrianus cepit, Antoninus cepit: Imperatorem se creasse, non militem: Imperatoris esse præcipere, militis pugnare. Nec à Seuero Principe frustra dici solitum: caput imperare, non pedes. Quo ille consensu victus, Patrum studio cessit. Vopisc. Sab. lib. 7. Em. 7.

14. Q. Fabius Rutilianus cum à se quinquies, & à patre, auo, proauo, maioribusque suis sæpe Consulatum gestum animaduerneret, in Comitibus, quibus filius suus summo consensu Consul creabatur, quàm potuit constanter cum populo egit, vt aliquando vacationem huius honoris Fabia genti daret, non quòd virtutibus filij diffideret, (erat enim illustris:) sed ne maximum Imperium in vna familia continuaretur. Quid hac moderatione efficacius, aut valentius, quæ etiam patrios affectus, qui potentissimi habentur, superauit? Val. lib. 4. cap. 1. Plin. de Vir. illust. cap. 32.

15. Q. Fabius Maximus vltimum Consulatum recusauit, dicens, se iam senem, ac perfunctum laboribus, laborum præmijs non sollicitandum, Nat. Pont. lib. 2. de Magn.

Vide de Gloria.

Dan. 9.
Ciuitatem,
&c.

16. Titus *Vesp.* Imp. filius expugnata Hierosolima, nequaquam animo se extulit, neque ea victoria insolenter est vsus: quippe qui optimè nosset non humana virtute, sed Dei iusta vindicta ludæorum regionem & ciuitatem esse deletam. Quamobrem oblata sibi corona aure: à Præuincijs proximis, noluit coronari: tali honore, inquit Philostratus, *lib. 6.* indignum se esse, respondit: non enim se talium operum esse auctorem, sed Deo iracundiam contra Iudeos demonstrati manus suas præbuisse. *Baron. Anno Christi 71.*

Premia hu-
mil. vide in
Triumpho
Virt.

17. Alexander *Seuerus* Imperator creatus, cum vix annos natus esset 16. ob virtutes eximias, & titulis magnificis à Senatu decoratus, nunquam animum induxit, vt se *Magnum*, & *Patrempatris* cognominari pateretur: oportere enim, alicui vt res gestæ, maturiorq; ætas ea nomina pararet. *Lamprid.* Idem cum ab amicis reprehenderetur, quòd immemor Maiestatis Imperatoris, & pretioso vestitu, auro, gemmisque corpus ornaret, respondit: Principatum ac Imperium in imperio esse, non in corporis decore: vel, Imperatoriam Maiestatem constare virtute, non corporis cultu. *idem.*

Vide de
edif.

18. Memoria dignum est, quòd cum tam celebres & insignes Memorias (Templa) in honorem Dei atq; Sanctorum, tum Romæ, tum in alijs partibus Orbis Romani locis erexerit *Constantinus Magnus*, in nulla tamè ipsarum sui nominis memoria titulum inculpfit, & *Traianum* Imp. quòd in operibus singulis à se erectis affixisset titulum sui nominis, lapidè & vrbane derisit, dicens: *Traianum* esse herbam parietinam, quòd, sicut alibi passim reperiretur muris inhærens: *Baron. Anno Christi 324.*

Idem in litteris ad Regem Persarum, (Sapores is erat.) ait: Deus (quem liquida & pura mente celsissima in sede locatum avidissime contēplor, & humi procumbens inuoco) puram duntaxat mentem & animum omni labe vacantem ab hominibus flagitat, quibus ille virtutis & pietatis actiones ponderat. Bonitatis & mansuetudinis officijs placatur, complectens mites, turbulētos auersans, amans fidem, coercens infidelitatem, omnemque cum superbia iunctum dominatum perumpens, arrogantium vim reprimens, quos fastus extulit, de solio deturbans, humiles & inuicem perferentes, iustis præmijs afficiens, &c. *Euseb. Vita Const. lib. 4. cap. 9. Baron. Anno Christi 725.*

19. *Philippus Tetrarcha*, Herodis Antipæ fratris, & Herodiadis filij Areræ Regis maritus, quoties domo progrediretur, iter faciebat (inquit *Ioseph. antiq. lib. 18. c. 6.*) cum paucis selectis comitibus, subsequente sella, in qua sedens solitus est iura reddere, & si quis ex occurso opem eius imploret, sine dilatione mox ibi sella posita residens, causam cognoscebat, aut fontem damnaturus, aut absolurus innoxium. *Baron. Anno Christi 31.*

20. *Germanicus*, pater Caligulæ, cum à militibus suis Imperator contra Tiberium nominatus esset, post Augusti mortem, pluribus verbis seipsum excusauit. Quibus cum nihil proficeret, & eos dimoueri de sententia nequaquam posse videret, gladium distinxit, tanquam sibi ipsi manus inferre vellet. Confectis quin etiam sub Tiberij nomine litteris, quibus illis munera, & alia quædam promittebantur, seditionem compescuit. Sic

kk 3

ille

*Vide signi
92. exem-
plum 16.*

*Vide de
Ambit.*

ille Imperium, cum occupare posset, asperatus est. *Zonar. è Dione (lib. 37.) & Suet.*

21. *Vespasianus* à militibus vel inuitus, stridit etiam gladijs, Imperatoris nomen suscipere coactus est. *Ioseph. lib. 5. bel. Iud. c. 10.*

22. *Gordianus Senior Imp.* cum eum milites stridentis gladijs Augustum salutassent, Imperium oblatum detrectauit, humi proiectus supplicans, tandem minis compulsus est dignitatem suscipere. *Volat. lib. 13. Anthrop. ex Lampridio.*

23. *Iouianus* cum post Iulianum Apostatam Perside ad Imperium raperetur, clamabat, noluisse infidelibus imperare, cum ipse esset Christianus. Cui responsum est à militibus omnibus, quoque fidei Christi esse obnoxios, seu Christianos. *Niceph. lib. 10. c. 38. Eutrop. li. 11. Socr. lib. 3. c. 21.*

24. *Ludouicus Vngariae Rex* à Casimiro Magno Rege Poloniae in societatem, seu successione Regni adoptatus, petentibus Polonorum legatis, & Vngarorum Proceribus, ut prouinciam susciperet, respondit: Non satis intelligere, neque hoc quid suadeant; neque illos, quid petant. Eretorum (Polonorum & Vngarorum) enim id est fore: sicuti nec duobus quidem gregibus expediat vnum habere pastorem. Satis & abunde est negotij vni populo praesse. Duas Resp. vix vlti ratione sine alterutro, atque adeò sine vtriusque malo & incommodo, ab vno administrari posse. Tadem victus precibus Oratorum annuit. *Cromerus lib. 13.*

Necessum certè est, ut Magistratus agnoscat se homines esse, & Deo subiectos. *Seruite Domino in timore*, ait Rex Dauid ad Reges: quod quia *Nabuchodonosor Rex* non fecit, in bestia formam

mitatus 7. annis instar quadrupedis vagus per agros erravit, donec sibi redditus errorem agnovit. (Dan. 4.) Hinc S. Ambrosius ad Valentin. Imp. scribit: *epist. 30.* Cùm omnes homines, qui sub ditione Romana sunt, vobis militent Imperatoribus terrarum, atque Principibus, tum ipsi vos omnipotenti Deo & sacrae fidei militatis. Et S. Augustinus: 8. *de Civ. cap. 25.* ait: Felices eos (Imp.) dicimus, si iuste imperant, si inter linguas sublimiter honorarium, & obsequia nimis humiliter salutantium non extolluntur; sed se homines esse meminerunt, si suam potestatem ad Dei cultum maximè dilatandum Maiestati eius famulam faciunt, &c. si pro peccatis suis humiliatis, & miserationis, & orationis sacrificium Deo suo vero immolare non negligunt.

SIGNVM LXXIX.

TITVLOS SVPERBOS RESPVE.
re, & statuas spernere.

Vide signum 78.

1. *Alexander* cùm omnibus libellis & epistolis Rex salutaretur, tantæ moderationis fuit, ut nunquam regium sibi usurparit nomen. *Alex. lib. 2. c. 19.*

2. *Cn. Pompeium* cùm post egregias in Africa res gestas, toto conspirante exercitu, Imperatoris nomine honestaretur, honorem renuens, nunquam in epistolis, aut chirographis hoc nomen usurpare voluit. *Plut. Alex. lib. 1. c. 2. Vide Signum 78. Exempla 6. 9. 10. 13.*

3. *Maximilianus I. Imp. Austriacus*, pluribus diebus ante mortem, nil nisi Maximilianus appellari voluit.

Kk 4

4. Imi-